

El llenguatge

N'hi ha de grosses

11/V/1978

Es difícil d'imaginar que hi hagi qui, escrivint espontàniament, sigui capaç de confegir una oració com «Els hi ha que escriuen dubtant», que hem tingut ocasió de llegir no fa gaire en una publicació festiva. Encara que diuen que parlem tan malament, no recordem haver sentit mai, una frase com aquesta, i això que no ens estem de parar l'orella. Només una traducció d'un original castellà —«Los hay que...»—, realitzada amb una literalitat absoluta, pot haver donat, creiem, un resultat com el que hem indicat.

Ja vam comentar, fa un cert temps, la doble solució de què disposem per a aquests casos: N'hi ha que escriuen dubtant, que fóra la més pròpia per al que ens suscita aquest comentari, i Hi ha qui escriu dubtant, que té, aquest cop sí, una correspondència literal amb una altra solució del castellà: «Hay quien escribe...» La primera solució, que és certament, la més pròpia i genuïna, és la que justament ens va retreure, amb rara seguretat, però sense gens de raó, un escriptor que no és pas cap llec en matèria d'idioma; però tampoc no es pot rebutjar la segona, que fins i tot algun cop podem considerar preferible, si l'ús del pronom en presenta el perill que hom li atribueixi un antecedent que en realitat no li correspon. Ara ens toca comprovar, però, que n'hi ha que semblen ignorar —o, si més no, incapaços d'aplicar-ne cap— totes dues solucions, i s'estavellen com qualsevol conductor esbojarrat davant un simple original en castellà que ha calgut traduir.

Quan allò de què s'afirma l'existència no és una designació personal, sinó una cosa o un grup de coses, cal recórrer forçosament a la solució amb el pronom en. És el cas de frases com N'hi ha de blaus. N'hi havia de grosses. N'hi va haver de tots colors, les quals, tal com hem pogut comprovar, hom corre el risc de deformar en «Els hi ha de blaus», «Les hi havia de grosses», «Els hi va haver de tots colors», en qualsevol traducció del castellà en què hom no aconseguixi de sostreure's a la influència dels models proposats: «Los hay azules», «Las había...», etc.

Albert Jané